

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2006-1-125 (Devralma)
Karar Sayısı : 06-70/936-270
Karar Tarihi : 5.10.2006

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Rıfki ÜNAL, Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI, Süreyya ÇAKIN, M. Akif ERSİN.

B. RAPORTÖRLER: İsmail A. YOLCU, M. Oğuzcan BÜLBÜL

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN**

: - Soda Sanayi A.Ş.

20

D. TARAFLAR

: - Soda Sanayi A.Ş.
İş Kuleleri Kule 3, 4. Levent 34330 Beşiktaş
Via A. Diaz 30/32
20090 Opera Milano, İTALYA
- Societa Italiana Per Le All'estro S.p.A
Corso Vittorio Emanuele II, 323 Roma, İTALYA

30

E. DOSYA KONUSU: Soda Sanayi A.Ş., Oxyvit Kimya San. ve Tic. A.Ş., Cromital S.p.A., Societe Italiana Per Le All'estro S.p.A. ve Cheminvest Türkiye Deri Kimyasalları Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından kurulacak Sintan Kimya Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Sintan Kimya) adlı ortak girişime izin verilmesi talebi.

40

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 23.8.2006 tarih ve 5729 sayı ile giren bildirim üzerine, söz konusu devralmaya ilişkin olarak talep edilen ek bilgi ve belgeler, Kurum kayıtlarına 12.9.2006 tarih ve 6154 sayı, 27.9.2006 tarih ve 6510 sayı, 27.9.2006 tarih ve 6511 sayı ile intikal eden yazılarla tamamlanmıştır. 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 29.9.2006 tarih, 2006-1-125/Oİ-06-İAY sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu, 29.9.2006 tarih, REK.0.05.00.00-120/187 sayılı Başkanlık önergesi ile 06-70 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

50

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; başvuru konusu işlemin ciro ve pazar payı eşiği itibarıyla 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında ve izne tabi bir işlem olduğu, işlem sonucunda 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinde belirtilen hakim durumun yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığı ifade edilmektedir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Taraflar

H.1.1. Soda Sanayi A.Ş. (Soda Sanayi)

60 Soda Sanayi, sodyum karbonat ve krom kimyasallarının üretim faaliyeti ile iştigal etmektedir. Teşebbüsün soda ve krom kimyasalları üretim faaliyeti Mersin Kazanlıdaki Soda ve Kromsan fabrikalarında yapılmaktadır. Şirketin yönetim ve satış merkezi İstanbul'da bulunmaktadır. Soda Sanayi'nin soda fabrikasında ağır ve hafif soda, rafine sodyum bikarbonat ve sodyum silikat; Kromsan fabrikasında ise sodyum bikromat¹, bazik krom sülfat, kromik asit, krom sintan ve sodyum sülfat üretilmektedir.

Soda Sanayi'nin 2005 yılı satışlarından elde ettiği ciro (.....) YTL olarak gerçekleşmiştir. Şirketin hisse yapısı şu şekildedir:

Tablo 1: Soda Sanayi A.Ş.'nin Hisse Yapısı

Pay Sahipleri	Pay Oranı (%)
Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş.	69,70
Anadolu Cam Sanayii A.Ş.	14,24
Cam Pazarlama A.Ş.	0,98
Camiş Madencilik A.Ş.	0,04
Diğer	15,04
TOPLAM	100,00

H.1.2. Oxyvit Kimya Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Oxyvit)

70 Mersin Tarsus Organize Sanayi Bölgesi faaliyet gösteren şirket; Vitamin K, hayvan yemi ve türevleri ile bunlara ilişkin sair maddelerin üretilmesi, imali ve Vitamin K ve türevleri, hayvan yemi ve türevleri, sodyum metabisülfat ile ecza maddelerinin mamul, yarı mamul ve hammaddelerinin yurt içinde ve dışında pazarlanması, ithalat-ihracatı ve ticareti ile iştigal etmek üzere kurulmuştur. Oxyvit'in Türkiye deri kimyasalları pazarında herhangi bir faaliyeti ve cirosu bulunmamaktadır. Şirketin sair faaliyetlerden elde ettiği 2005 yılı cirosu (.....) YTL olarak gerçekleşmiştir. Şirketin hisse yapısı şu şekildedir:

Tablo 2: Oxyvit'in Hisse Yapısı

Pay Sahipleri	Pay Oranı (%)
Cheminvest Italy S.p.A.	50
Soda Sanayi A.Ş.	44
Cam Elyaf Sanayi A.Ş.	1
Cam Pazarlama A.Ş.	4,997
Camiş Elektrik Üretim A.Ş.	0.0003
TOPLAM	100,00

H.1.3 Cromital S.p.A. (Cromital)

80 İtalya'da faaliyet gösteren şirket; krom türevleri, kimyasal ürünler, eczacılık ürünleri, zooteknik ürünler, kimya ve eczacılık sanayileri için makine ve sistemlerin üretimi, dönüştürülmesi ve ithalat ve ihracat dahil olmak üzere ticaretinin yapılması faaliyetleri ile iştigal etmektedir. Şirket'in %50 oranındaki hissesi, Temmuz 2005 tarihinde Soda Sanayi tarafından satın alınmıştır.

¹ Sodyum bikromat, bazik krom sülfatın üretiminde kullanılan ana girdi konumundadır.

Şirketin Türkiye deri kimyasalları pazarında herhangi bir faaliyeti ve cirosu bulunmamaktadır. Şirketin 2005 yılındaki cirosu (.....)² Euro (..... YTL) olarak gerçekleşmiştir. Şirketin hisse yapısı ve Yönetim Kurulu üyeleri şu şekildedir:

90 Tablo 3: Cromital'in Hisse Yapısı

Pay Sahipleri	Pay Oranı (%)
Cheminvest Italy S.p.A.	50
Soda Sanayi A.Ş.	50
TOPLAM	100,00

H.1.4. Societa Italiana Per Le All'Estero S.p.A. (Societa Italiana)

Kontrolü İtalyan Sanayi Bakanlığında olan İtalyan devlet yatırım bankasıdır. İtalyan şirketlerinin AB dışı yatırımlarını teknik ve finansal olarak desteklemekle iştigal etmektedir.

H.1.5. Cheminvest Türkiye Deri Kimyasalları Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Cheminvest Türkiye)

100

Başvuru konusu devralma işlemi neticesinde kurulması planlanan Sintan Kimya Sanayi ve Ticaret A.Ş. adlı ortak girişimin taraflarından birisi olması ve deri kimyasalları alanında sınai ürün veya yan ürün olarak mamul, yarı mamul, hammadde ve diğer tüm ilgili öz maddelerin yurtiçinde ve yurtdışında imalatı, bunların ihracat ve ithalatı ile pazarlamasını yapmak amacıyla Şubat 2006 tarihinde ortak girişimin İtalyan sermayedarları tarafından kurulmuştur. Şirketin Türkiye deri kimyasalları pazarında herhangi bir faaliyeti ve cirosu bulunmamaktadır. Şirketin hisse yapısı ve Yönetim Kurulu üyeleri şu şekildedir:

Tablo 4: Cheminvest'in Hisse Yapısı

Pay Sahipleri	Pay Oranı (%)
Cheminvest Italy S.p.A.	96
Flavio BASSO	1
Alessandro COMOTTI	1
Claudio BOMBARDIERI	1
Lorenzo BORGHI	1
TOPLAM	100,00

110

H.1.6. Ortak Girişim İşlemi ve Yapısı

(.....TİCARİ SIR.....)

(.....TİCARİ SIR.....)

Tablo 5: Yatırımın I. Aşaması

SİNTAN KİMYA SANAYİİ ve TİCARET A.Ş. BAŞLANGIÇ SERMAYE YAPISI						
	CROMITAL	SOCIETA ITALIANA	OXYVIT	SODA	CHEMINVEST TÜRKİYE	TOPLAM
SERMAYE ORANI	% (...)	% (...)	% (...)	% (...)	% (...)	%(...)

² 1 Euro= 1,676 YTL, Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası 2005 Yılı Ortalama Euro Kuru.

Tablo 6: Yatırımın II. Aşaması

SİNTAN KİMYA SANAYİİ ve TİCARET A.Ş. II.YATIRIM SERMAYE YAPISI						
	CROMITAL	SOCIETA ITALIANA	OXYVİT	SODA	CHEMINVEST TÜRKİYE	TOPLAM
SERMAYE ORANI	% (...)	% (...)	% (...)	% (...)	% (...)	% 100

120 Tablo 7: Societa Italiana'nın Ayrılmasından sonraki Hisse Yapısı

SİNTAN KİMYA SANAYİİ ve TİCARET A.Ş. SON SERMAYE YAPISI						
	CROMITAL	SOCIETA ITALIANA	OXYVİT	SODA	CHEMINVEST TÜRKİYE	TOPLAM
SERMAYE ORANI	% (...)	% (...)	% (...)	% (...)	% (...)	% 100

H.2. İlgili Pazar

H.2.1. İlgili Ürün Pazarı

Dosya mevcudu bilgilerden, ilgili ürün pazarı, “*sepilme-tabaklama işlemlerinde kullanılan kimyasal maddeler³*” olarak tanımlanmıştır.

H.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

130 Ortak Girişim'in kuruluşuna konu olan ilgili ürün pazarında, sadece Soda Sanayi faaliyet göstermektedir. Soda Sanayi'nin mevcut satışlarının Türkiye geneline yayılması ve kurulması planlanan ortak girişim şirketinin ileride yapacağı satışların da muhtemelen tüm Türkiye genelinde olmasından (ya da olacağından) hareketle ilgili coğrafi pazar “*Türkiye Cumhuriyeti sınırları*” olarak tespit edilmiştir.

H.3. Değerlendirme

H.3.1. Ortak Girişim Değerlendirmesi

4054 sayılı Kanun'un 7. maddesine dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı Tebliğ hükümleri uyarınca, başvuru konusu işlem, söz konusu Tebliğ'in 2. maddesi anlamında bir ortak girişimdir.

140 4054 sayılı Kanun'da ortak girişim kavramına yer verilmemiş olmasına karşın, mezkûr Kanun'un 7. maddesine dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı Tebliğ'in “Birleşme ve Devralmalar Sayılan Haller” başlıklı 2'nci maddesinin (c) bendinde ortak girişimlerden bahsedilmektedir. Söz konusu madde ile “*...Amaçlarını gerçekleştirmek üzere işgücü ve malvarlığına sahip olacak şekilde bağımsız iktisadi bir varlık olarak ortaya çıkan ve taraflar arasındaki veya taraflarla ortak girişim arasındaki rekabeti sınırlayıcı amacı veya etkisi olmayan ortak girişimler (Joint Venture)*” de devralma sayılan hallerden birisi olarak değerlendirilmektedir.

Avrupa Birliği'nin ortak girişim şirketlerine olan yaklaşımına bakacak olursak, 139/2004 sayılı “Teşebbüsler Arası Yoğunlaşmaların Kontrolü Hakkında Tüzük” (Yoğunlaşma Tüzüğü) 20.1.2004 tarihinde kabul edilmiştir. Yoğunlaşma

³ Deri tabaklama-sepileme ve retenaj işlemlerinde kullanılan tanenler pazarına bakıldığında, oldukça geniş bir ürün yelpazesi ile karşılaşılmakla beraber, bu kimyasallar içinde en çok kullanılan tanenleme maddesi, Soda Sanayi'nin de ürettiği Bazik Krom Sülfat'tır. Sodyum Bikromat da bir tabaklama kimyasalı olarak gözükmesine rağmen, aslında Bazik Krom Sülfat üretiminde girdi olarak kullanılan ve kromit cevheri kullanılarak üretilen bir ara hammaddedir. Dolayısıyla, tespit edilen ilgili ürün pazarında kullanılan kimyasallarda ağırlık yaklaşık % 60-70'lik bir oranla krom bazlı deri tabaklama kimyasallarındadır.

150 Tüzüğüne göre, bir ortak girişimin hangi rekabet kuralları çerçevesinde değerlendirileceği olumlu ve olumsuz koşullar çerçevesinde belirlenmektedir. Bu koşullar, ortak girişimleri yoğunlaşma ya da işbirliği doğurucu olarak birbirlerinden ayırmaktadır. Bir ortak girişimin Yoğunlaşma Tüzüğü kapsamında değerlendirilebilmesi, aşağıdaki koşullara bağlıdır:

- 1) Ortak girişim üzerinde ana teşebbüslerin ortak kontrolünün varlığı,
- 2) Bağımsız iktisadi bir varlığın tüm işlevlerini yerine getiren bir ortak girişimin oluşturulması,
- 3) Ortak girişimin devamlılık arz etmesi,
- 4) Bağımsız kalan teşebbüsler arasında rekabetçi davranışların koordinasyonuna yol açılmaması.

160 Yukarıda sayılan ilk üç olumlu koşulu içerenler ortak girişimler tam işlevsel kabul edilir. 139/2004 sayılı Yoğunlaşma Tüzüğü, bir ortak girişimin mezkûr Tüzük çerçevesinde incelenbilmesi için tam işlevsel olmasını yeterli görmekte ve ortak girişimleri tam işlevsel-tam işlevsel olmayan ayırımına tabi tutmaktadır. Dosyada yer alan bilgilere göre, başvuru konusu işlemin yukarıda belirtilen ve bir ortak girişim şirketinde bulunması gereken koşullar çerçevesinde değerlendirildiğinde, bildirim konusu işlem sonucunda kurulacak olan Ortak Girişim'in, tam işlevsel bir ortak girişim olması için gerekli özellikleri bünyesinde barındırdığı ve işbirliği doğurucu nitelikte olmadığı kanaatine ulaşılmıştır.

H.3.2. **Ciro ve Pazar Payı Değerlendirmesi**

170 Dosyada yer alan bilgilere göre, 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında olan bu Ortak Girişim'in taraflarından Soda Sanayi hariç diğer teşebbüslerin ilgili ürün pazarında herhangi bir faaliyeti ve cirosu bulunmamaktadır. Soda sanayinin 2005 yılında ilgili ürün pazarında yaptığı satışlardan elde ettiği ciro (.....) YTL (..... USD⁴), ilgili ürün pazarında sahip olduğu pazar payı da %(....) olduğundan; 1997/1 sayılı Tebliğ'de belirtilen pazar payı ve ciro eşliğinin aşıldığı ve anılan ortak girişimin Tebliğ kapsamında izne tabi bir işlem olduğu anlaşılmaktadır.

H.3.3. **Ortak Girişimin Faaliyet Konusuna İlişkin Değerlendirme**

180 Ortak Girişim tarafından üretilmesi düşünülen sentetik organik tanenler (sintanlar), Ortak Girişim'i kuracak olan taraflar tarafından bugüne kadar üretilmemiş olup, halen krom bazlı tanenler üretmekte olan Soda Sanayi'de dahil olma üzere, işlemin tarafları açısından yeni olan ürünlerdir. Sentetik organik tanenlerin dünya çapındaki pazar büyüklüğü 190.000 -200.000 ton/yıl mertebesindedir. Dünyada deri sanayinin farklı aşamalarında kullanılan deri kimyasalları üretiminde ilk beş firma olarak pazardan pay alan Clariant, BASF, Bayer (Lanxess - Rohm and Haas), TFL, STAHL firmaları aynı zamanda sintan üretimi yapan önemli üreticilerdir. Pazarda ayrıca Cognis, Bohme, Smith & Zoon, Stoppani Group, Silva, ICAI, Lamberti, Brother Chemicals, American Chemical, Cromegenia gibi global sintan üreticileri yanında, birçok ülkede yerel üretim yapan orta-küçük boy kimyasal madde üreticileri olduğu görülmektedir.

190 Dünyada sentetik organik tanene üretiminde en büyük beş firma olan Clariant, BASF, Bayer, TFL ve Stahl firmaları Türkiye deri kimyasalları pazarında da direkt

⁴ Bu bildirim kapsamında ABD Doları cinsinden verilen meblağlar, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası 2005 yılı ortalama ABD Doları kuru üzerinden yapılmıştır: 1 ABD Doları = 1,355 YTL.

kendi tesisleri ve/veya bayileri kanalıyla faaliyetlerini sürdürmektedirler. Bu beş önemli teşebbüs yanında, yurt içinde üretim yapan 14 firma ile beraber ithalat yaparak faaliyette bulunan kuruluşların sayısı yaklaşık 35'dir. Türkiye'de sepilme ve tabaklamada kullanılan kimyasallar da dâhil olmak üzere, deri sanayinde kullanılan kimyasal maddeler pazarında faaliyet gösteren teşebbüsler şu şekilde gösterilebilir:

Tablo 8: Türkiye Deri Sanayinde Kullanılan Kimyasal Maddeler Pazarında Faaliyet Gösteren Teşebbüsler

FİRMA	İLGİLİ ÜRETİCİ	FİRMA	İLGİLİ ÜRETİCİ
Alfred Paluka	Bohme, Dohmen	Herkim	POLİTEK, Muhtelif
Alpa SpA	Alpha SpA	Lamberti Kimya AŞ	Lamberti Chemicals
Arkimya Co	Arkimya Co	Mepan AŞ	Tara , Muhtelif
BASF	BASF		
Bayer Türk AŞ	Bayer Lanxess	Organik Kimya AŞ	Organik Kimya AŞ
Burboya	Burboya	Paşam Kimya AŞ	Schill&Seilacher Ag
Cihan Chemicals	Cihan Chemicals	Politek AŞ	Politek AŞ
Clariant	Clariant	Sarchem AŞ	Sarchem AŞ
Cognis Kimya AŞ	Cognis Kimya AŞ, Türk Henkel	STAHL Europe bv	STAHL Europe bv
Cromo Chemicals	Cromo Chemicals	Soda Sanayii AŞ	Kromsan Fab.
Debağ Kimya	Debağ Kimya	TFL Deri Teknolojisi AŞ	TFL GmbH
Deteks AŞ	Deteks AŞ	Turkuaz Ltd	Stoppani Group SpA
DYO, Yasaş	DYO,Akril, Fenice SpA	Verbo Şirketler Gurubu	Verbo Şirketler Gurubu
Gemsan AŞ	Gemsan AŞ		

200

Yurtiçinde üretim yapan teşebbüslerin toplam genel üretim kapasiteleri de oldukça yüksektir. Bunların her birisinin en düşük üretim kapasitesi 10.000-20.000 ton/yıl mertebesinde olup, aynı tesislerde inşaat, tekstil gibi farklı sektörlerle yönelik ürün gruplarının üretimini de yapmaktadırlar⁵. Türkiye'de üretim yapan başlıca tanen üreticileri şu şekilde gösterilebilir:

- Bazik Krom Sülfat : Soda Sanayii AŞ. ' ye bağlı Kromsan Fab.
- Bitkisel Tanenler : Artu Kimya ve Balaban İzmir Palamut San. ve Tic. AŞ
- Alüminyum : Dostel AŞ
- Sentetik Tanenler : BASF, Deteks AŞ, Henkel-Cognis, Organik Kimya AŞ,
Gemsan AŞ, Politek AŞ, Arkimya AŞ
- Aldehitler : Polisan AŞ, Çamsan AŞ, Gentaş Kimya AŞ
- Yağlar : Henkel-Cognis, Arkimya AŞ, Gemsan AŞ

210

Bu bilgiler ışığında; ilgili ürün pazarında global ölçekli teşebbüsler de dahil olmak üzere çok sayıda teşebbüsün rekabet halinde olduğu, Ortak Girişim tarafından üretilmesi planlanan organik sentetik tanenlerin Ortak Girişim'in tarafları açısından yeni bir ürün olduğu ve tarafların bu pazarda herhangi bir pazar payına ya da ciroya sahip olmadığı, bilhassa bir çok sektöre göre daha rekabetçi ve globalleşmiş durumda olan kimyasal maddeler pazarı genelinde ve sepilme-tabaklamada kullanılan kimyasal maddeler özelinde alternatif temin kaynaklarına ulaşmanın kolay olduğu, organik sentetik tanenlerin üretimi için gereken teknoloji, donanım/makine ve diğer yatırım kalemleri temininde, ayrıca nihai ürünlerin taşınma, nakliye, ithalat ve ihracatının önünde hukuki ve ekonomik engeller olmadığından, bildirim konu işlem sonucunda hâkim durum yaratılması veya hâkim durumun güçlendirilmesi ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

220

⁵ Örnek olarak Organik Kimya AŞ 80.000 ton/yıl, Deteks Kimya AŞ 50.000 ton/yıl, Arkimya 20.000 ton/yıl gösterilebilir.

I. SONUÇ

230 Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu Kanun'a dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi olduğuna, ancak işlem sonucunda 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinde belirtilen nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece ilgili pazarda rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığına, bu nedenle bildirim konu işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.